

# Tistrup by

## Navnets oprindelse

Omkring 1330 skrives navnet som **Tiistorp**. Byen er altså en torpeby og forleddet er et hedensk gudenavn. Tistrup må være anlagt i den hedenske tid, Vikingetiden. Guden, byen har fået navn efter, er germanernes himmelgud Tyr. I Tistrup har der nok været en helligdom, et vi, for guden, der især rådede for sejr i kamp. Viets tjener var sædvanligvis en stormand, og det er for formodentlig en sådan, der har grundlagt Tistrup. Da de gamle guder måtte vige for den Hvide Krist blev byen en kirkeby

## Administrativ inddeling

Anneks til Hodde sogn.

Indtil **1923** kommune sammen med Hodde. Efter **1/4 1923** en selvstændig kommune.

Fra **1/4 1969** i storkommune med Ølgod og Ansager.

Fra **1/1 2007** del af Ny Varde Kommune.

## Indbyggere

### Tistrup Sogn

1664	1688	1769	1787	1801	1840	1850	1860
226	336	456	504	414	529	609	615
1879	1890	1901	1925	1955	1960	2004	
907	1129	1427	1330	1966	1876	2208	

### Tistrup by:

1906	1911	1916	1921	1925	1930	1954	1989
247	545	623	618	644	648	668	1250

1994	1999	2001	2011	2020	2021
1335	1380	1399	1413	1424	1457

## Tistrup før 1875

<b>1461</b>	Annekspræstegården. Her boede sognets præst i den katolske tid.
<b>1664</b>	synes der at have været 6 gårde, 9 bol og 6 gadehuse. Det var kun halvgårde på omkring 3 tdr. hrtk. Ikke mindre end 7 steder stod øde.
<b>1665</b>	nævnes Lars Kromand, så der har været kro dengang. I 1730 lå den ved Tistrup kirke.
<b>1688</b>	er byen vokset til i alt 21 ejendomme, idet der er kommet 5 huse eller småbol til, dels ved deling, dels ved oprettelse af nye.
<b>1739</b>	Natten til d. 21. december 1739 udbrød der brand i byen. Der brændte 17 fag huse og 2 gadehuse.
<b>1754</b>	køber Nørholm 3 bolsteder i byen af H. Nielsen.
<b>1783</b>	Skolen i Gl. Tistrup
<b>1787</b>	Folketællingen viser, at der bor 24 familier i byen. Der er 5 gårdmænd og 10 bolsmænd, også degnen har et bol. Resten er daglejere eller enker. To daglejere bor i jordhuse, andre i gadehuse, tre bor <i>til huse</i> , d.v.s. de er indsiddere. Det var almindeligt engang, at bolsmændene drevet håndværk ved siden af landbruget. Der var ikke mindre end tre, der var skræddere og to var smede. For de fleste gælder det, at de har lavet sorte potter. Flere gamle gik som tiggere. Byen har været fattig. To gårdmænd og to bolsmænd er selvejere.
<b>1790</b>	Kro ved Tistrup kirke, kromanden hedder Lars P. Bagge.

## Tistrup by

<b>1801</b>	er der 17 familier i byen, af hvilke to bor i gadehuse.
<b>1850</b>	er der 7 gårde og 7 bol foruden degnebolet.
<b>1858</b>	56 gårde og 17 huse heraf 21 gårde og 16 huse udenfor byerne.
<b>1865</b>	Gottfried Carl Heinrich Wilhelm Binneweitz fødes 18/6 i Hedvigs hus (Assenbækvej), død i 1933. Han grundlagde Cirkus Benneweis.

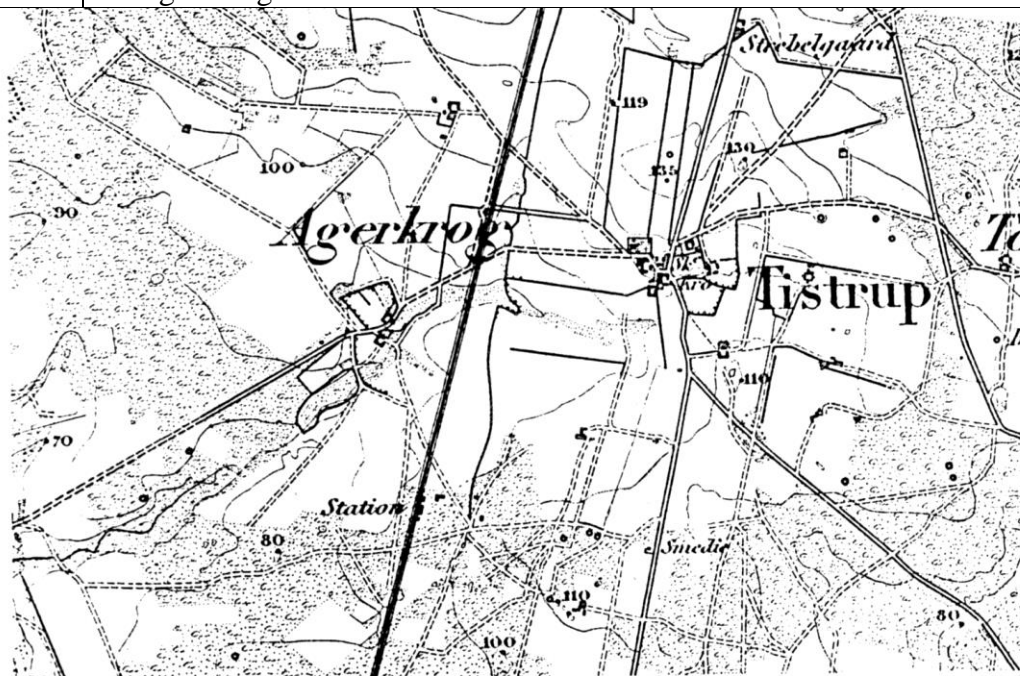


Fig. 12. Tistrup Søndehede 1870. Intet i hverken bebyggelse eller topografi tydede på, at der på få årtier skulle udvikle sig et større bysamfund her. – NB: Jernbanen er senere tilføjet kortet; den kom først i 1875.

## Tistrup by efter 1875

<b>1875</b>	Den vestjyske jernbane åbnes 8. august.
-------------	---

Efter banens åbning er der sket en stor udvikling, idet den nye stationsby er vokset op, så Tistrup deles i kirkebyen, stationsbyen og Søndermarken. Stationsbyen skulle egentlig have ligget ved Lindingbro, men det satte kammerherre *Rosenørn-Teilmann* sig imod. Den blev så placeret på Agerkrogs jord, så ca. halvdelen af stationsbyen ligger i Agerkrog, resten i Tistrup. Endnu mens stationsbyen anlagdes, var der kun opdyrket mindre pletter hist og her på heden mod syd. På temmelig kort tid efter blev den opdyrket, og nye ejendomme blev bygget. Sønderheden blev til Søndermarken.

# Tistrup by

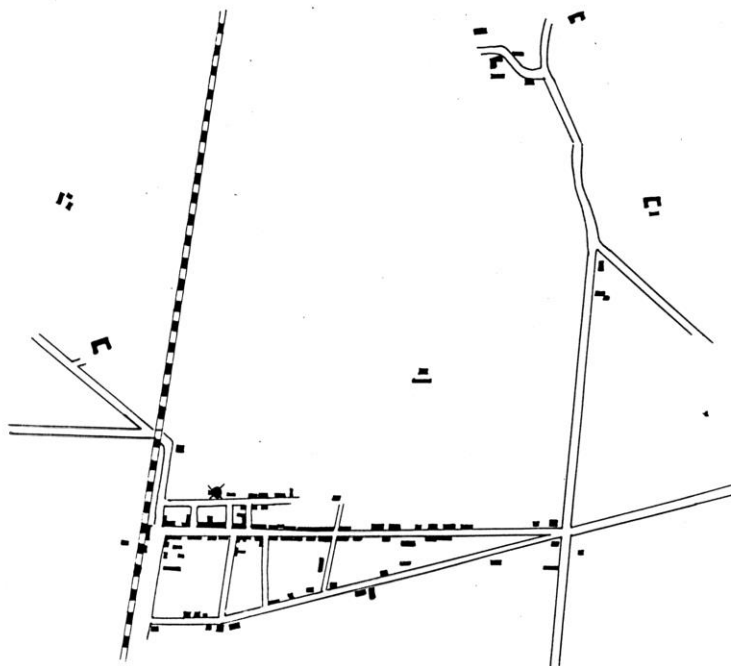


Fig. 19. Tistrup 1911. Bebyggelseskort. Stationsbyen har udviklet sig langs den lange, lige gade mod øst fra stationen og den sekundære Søndergade. Der er ingen sammenhæng med den gamle kirkeby øverst til højre.

<b>1879</b>	61 gårde, 74 huse med og 13 uden jord, Kirke, skole, kro og jernbanestation.
<b>1880</b>	er der 7 gårde og 21 huse. Til at begynde med boede der kun ganske få ved stationen. Men de nye og gode tider og et godt opland fik snart byen til at vokse, navnlig efter 1890.
<b>1883</b>	Mejeriet
<b>1885</b>	Forsamlingshuset (Uhrevej)
<b>1888</b>	Indkøbsforeningen (Brugsen)
<b>1890</b>	Sparekassen
<b>1892</b>	Tistrup Håndværkerforening og Telefoncentral
<b>1895</b>	59 selvejergårde med 144 tdr. hrtk., 134 huse med 39 tdr. hrtk. og 11 jordløse huse. Kirke, skole, forsamlingshus, sparekasse for Hodde- og Tistrup sogne, mølle, andelsmejeri, 2 kroer, jernbane- og telegrafstation.
<b>1896</b>	Landboforeningens første dyrskue afholdes i Tistrup
<b>1897</b>	Den første læge
<b>1901</b>	Andenlærerbolig og klasseværelse i Gl. Tistrup
<b>1902</b>	Lægeboligen, Tistrup Boldklub startet
<b>1904</b>	Tistrup Borgerforening
<b>1905</b>	Stationskroen bliver til Højskolehjemmet
<b>1906</b>	Tistrup sygekasse og der byggedes 14-15 huse. Telefoncentral i Storegade 57
<b>1907</b>	Elektricitetsværk og Alderdomshjem. Hotellet ombygget
<b>1909</b>	Missionshus
<b>1910</b>	Afholdshotel
<b>1911</b>	Jordemoderbolig
<b>1914</b>	Storegade kloakeret
<b>1916</b>	Vareindkøbsforeningen bliver til Tistrup brugsforening
<b>1917</b>	Filial af Varde Bank
<b>1919</b>	Tistrup brugs i ny bygning, Storegade 19

## Tistrup by

	Varde-Grindstedbanen åbnet. Tistrup station mister opland mod øst
1921	352 gårde og huse
1923	Stationsskolen med gymnastiksal
1925	Nyt våbenhus ved kirken

1926	Bibliotek
1932	Biograf. Anlægget i Agerkrog indvies
1930'erne	Storegade asfalteret. Første del i 1932-33 Asfaltbal i 1933.
1943	Andelsbanken
1951	Chr. Jensen overtager Tistrup og Omegns eksportslagteri. Starter Primo Plast
o. 1950	Vardevej omlagt ved Gl. Tistrup
1952	Centralskolen indvies. Klubhus på stadion
o. 1955	Søndergade og Møllegade asfalteret.
1960	Mørtelfabrik

1961	Tistrup skole med realafdeling. Udvidet med tilbygning mod øst
1964	Fjernvarme, BP-Servicestation
1965	Løgstrup Trådvarefabrik
1966	Boms Elteknik i Møllegade
1967-68	Afholdshotel, Storegade 24 og 26 nedrives, anlæggelse af Torvet
1968	Ny brugs, Torvet
1969	Børnehaven Møllehøuset startet i 1969, indviet i januar 1970.
1970	Skolevej asfalteret
1971	Præstegård på Møllegårdsvej. Stavn udkommer første gang. Kunstforening. Nye pavilloner ved skolen
1972	Idrætshal
1973	Fællesantenne. Kunsternes Sommerudstilling første gang.
1974-75	Udvidelse af Klubhus (Stadion)
1976	Varde Bank i ny bygning Storegade 25
1978	Realafdelingen ved Tistrup skole nedlagt
1979	Nyt lærerværelse ved skolen
1980	JL-Møbler, Stationsskolen nedlagt. Ny pavillon ved skolen
1982	Bridgeklub
1984	Dyreklinik
1985	HTH fabrik
1986	Naturgas/Fjernvarme, Tandlæge; HJ-Software; Industri Vent
1988	Posthuset flyttes til Torvet
1991	Skoleudvidelse, 4 klasseværelser opført i skolegården.
1992	Posthuset flyttes tilbage til stationsbygningen. SM Production lukker. Møllegades smedeforretning overtaget den tidligere trælasthandelens bygninger i Jernbanegade.
1993	Nordic Screen, SAAB-Værksted. Hotellet overtages af Ribe Amts Boligselskab, som indretter 17 lejligheder
1994	Skoleudvidelse, yderligere tilbygning i skolegården samt tilbygning til den sydligste pavillon. Varde Bank overtages af Sydbank

1995	Thermoplast, Tistrup El-Teknik (lukket senere). Tribune på Stadion.
------	---

## Tistrup by

<b>1996</b>	CR-Trapper. Claus Hansen overtager Eigil Mortensens VVS-foretning. Lise og Henning Bruun overtager Din tøjmand og Din grønne Skobutik. Storegade 6 indrettet med 6 lejligheder. Bilvaskehal hos Q8 på Vardevej.
<b>1998</b>	Kraft-varmeværk, genbrugsplads, rensningsanlæg koblet på Skovlund, Videobiks (lukket)
<b>1999</b>	Krogh lukker, Tistrup optik overtager bygningerne, Postekspedition i GS Marked
<b>2000</b>	Janusbygning og Minihal (Vestjysk Kultur- og Idrætshal), Kirkens Korshær åbner genbrugsbutik i tidligere kunstbygning.

<b>2001</b>	Elcentrets butik lukker, Møllegades smedeforretning nu Brink Smedie.
<b>2002</b>	Station nedrevet, Kirkely ved kirken nedrevet, Tistrup Grill, Pizza House, BG bank lukket, Ungdomsklub lukket.
<b>2003</b>	Genbrugsbutik i BG bankbygningen, Ove Jensens haveredskaber lukket, Hjemmeslagteri, Specialklasser på Tistrup skole, Agergaard Revision solgt, Stationsanlægget afsluttet, Nyt servicehus ved Tistrup kirke.
<b>2004</b>	Murerforretning på Tøndingvej, Tøjbutikker på Hetoftevej og på Snorupvej.
<b>2005</b>	Udvidelse af Petcare på Frejasvej, Seniorboliger på Bøgevej og i Søndergade. Ny vejanlæg i Gl. Tistrup, udvidelse af parkeringspladsen ved kirken. Multiareal på skolen. Q8 autoservice overtaget af Søren Boiskov.
<b>2006</b>	Kirke Allé færdig. Parkeringsplads ved kirken. Vesterby Paneler: Ny bygning efter brand. Scanfoam: Ny lagerbygning efter brand. L&P Springs nybyggeri. Clena: udvidelse på Odinsvej. Brugsen ombygget med ny indgang og grøntsagsafdeling. Asfalt på Genbrugspladsen. Gårde skole renoveret. Udvidelse på Tistrup skole ved lærerværelset. Kirkens Korshærs genbrugsbutik udvidet ved køb af villa på Rønne Allé. Regulering af Vardevej gennem Tistrup. Nedrivning og ombygning (Primo).
<b>2007</b>	Q8 tanken lukket 31. maj. Q8: Nyt navn Tistrup servicestation (Bosch Car Service) OK tank åbnet august på Tistrup servicestation med nyt vaskeanlæg. Ølgod kommune sammenlagt med Varde kommune. Multiareal ved Tistrup skole indviet 29. august. Regulering af Vardevej gennem Tistrup. Konfirmandstue m.m. i den gamle skole i Gl. Tistrup, indviet 28. oktober. Basic og Co lukket. Ny: Tøj og legetøj. Nedlægning af nye fjernvarmerør startet.
<b>2008</b>	Jordvarme i klubhuset på stadion. Nordea lukket (sammenlagt med Varde afdelingen). Vestervang asfalteret. Cykelsti Horne-Tistrup (færdig i 2009)
<b>2009</b>	Scanfoam lukket, Hj Software lukket. Fysioterapeut i Storegade, lukket igen Ny Præstegård. Brink smedie bygget ny hal. Fartdæmpning på Hornevej. CR-Trapper udvidet. Hoddemarkbroen brast sammen. Tistruplund reddet for nedlæggelse.
<b>2010</b>	Renovering af Storegade påbegyndt med udskiftning af kloak-, fjernvarme- og vandledning samt gadelys. Solvarmeanlæg opstillet ved Krarupvej (bag Servicestationen). Transmissionsledning nedgravet fra anlægget gennem Storegade

## Tistrup by

	<p>til varmeværket. Solvarmeanlæg taget i brug i oktober. Torvet renoveres samtidig. Gl. toiletbygning og OK-tanken nedrevet. Regnvandsbassin nedgravet under torvet.(arbejdet midlertidigt stoppet i november p.g.a. frost). Regnvandsbassin fra det gamle hotel til tunnelen i Jernbanegade Borgermøde i Hallen med 300 deltagere om Varde Kommunes spareplan (75 mill. Kr.). Tistrup skole bliver bevaret i nuværende form.. Tistruplund Områdecenter bliver ifølge kommunens planer bevaret efter nybyggeri. Tistrup Dyr lægerne flyttet fra Søndervang til Tovet i Nordeas tidligere bygninger. Radio- TV Gården overtaget af Jørgen Bertelsen og flyttet fra Sig til Jernbanegade i lejede lokaler hos Brink Smedie i Jernbanegade. Scan Foams tidligere bygninger på Thorsvej overtaget af Tistrup VVS Blik. Der skal laves motionscenter og værksted i bygningerne. Helle Thøstesen ny direktør på Letbæk Plast efter faderen Svend Thøstesen. Udstykning af grunde på Degnevænget i Gl. Tistrup. Legepladsen i Møllegade lukket.</p> <p><b>Hodde</b> Hodde Forsamlingshus 75 års jubilæum. Hodde gl. Skole omfuget. Genopretning af Varde å gennem Hodde indviet. Ny bro over Varde å på Hesseldalvej.</p>
<b>2011</b>	<p>Den gamle central nedrevet i januar Torvet indviet 17/6 Boliger på den gamle centrals grund. El-centret lukket. Pro Elteknik startet Paraplyen nedlagt. Stavn nedlagt Westernfesten skiftet navn til Tistrup festuge Tistrup Mejeri påbegyndt fremstilling af råmælksost ”Lykkebjerg” Indvielse af solvarmeanlæg 20/8 Bed and Breadfast på Snorupvej 7 20/8 Sidste asfalt på Storegade 11/10 Salon Jones åbnet 18/4 Tistrup Optik flyttet til Ølgod efter sommerferien Ny tøjbutik åbnet i Storegade 23. Trim Tistrup åbnet på Thorsvej 8 13/4 Mediehuset ved Hallen indviet</p> <p><b>Hodde</b> Hodde skolemuseum fået nye vinduer Hodde Kirke, automatisk ringning Hodde Forsamlingshus fået jordvarme</p>
<b>2012</b>	<p>L&amp;P Springs udkørsel til Vardevej (udkørslen til Lærkevej lukkes) Tistrup VVS flyttet til Thorsvej Spejderhytten på Snorupvej, rejsegilde Tistruplund, start på byggeri på Yderikvej Ældreboliger ved Tistruplund solgt til Vittarp Invest</p>
<b>2013</b>	<p>Nyt plejehjem på Yderikvej taget i brug 1/8 Bagerbutikken renoveret Ole Holm Johansen ny skoleleder på Tistrup skole Tistrup brugsforening 125 års jubilæum Sydbank skærer ned til to åbningsdage i Tistrup Dyreklinikken Den lille Dyr læge åbnet. Torben Bødker startet VVS-forretning.</p>

## Tistrup by

	<p>Genbrugspladsen omdannet til supermiljøstation            Bagermesterparret 25 års jubilæum            Købmandsbutikken (Storegade 15) lukket.            Bygningen solgt til Radio-og TV gården.            Hodde-Tistrup Hallen overtager Hodde forsamlingshus</p>
<b>2014</b>	1385 indbyggere
<b>2014</b>	<p>You and me lukker 1. marts.            Radio-TV gården åbner i Storegade 15.            Sydbank lukker afdelingen i Storegade 4. juni.            Tistrup bageri gået konkurs 25. september.            Sognebladet Stavn starter op igen fra september.            CR-Trappers bygning Odinsvej 11 købt af Lars Peter Axelsen.            Petcare sat til salg.            Horne-Sig-Tistrup begynder samarbejde med seniorfodbold fra efterårssæsonen under navnet HTS.            Ny frisørsalon på Lærkevej 21 åbnet 17. november af Ulla Bersang.            Den lille Dyreklinik lejer Sydbanks tidligere bygning.</p>
<b>2015</b>	<p>Børnehaven Møllehuset flyttet midlertidigt til det gamle plejehjem (januar).            Den lille dyreklinik flyttet ind i den tidligere Sydbankbygning Storegade 25 (marts).            Børnehaven og stationskolen nedrevet.            Anettes hobby lukker i juni.            Rejsegilde på den nye børnehave (1/9).            Petcare flytter administrationen ind i Storegade 23.            Solo v. Peter Nissen flytter ind i Petcares tidligere lokaler på Frejasvej.            Brugsen påbegyndt udvidelse på 500 m<sup>2</sup>.            Fjernvarmenettet renoveret i Møllegade (November).            Cykelstien Hodde-Tistrup: 1. etape færdig.            Lægepraksis lukker pr. 31/12.            Hodde Smedeforretning lukket pr. 1. januar.</p>
<b>2016</b>	<p>Tistrup brugs indviet efter ombygning (27/2)            Helle Spicker overtager Bruuns sko- og tøjforretning under navnet Bruhn (1/3)            Børnehaven Møllehuset flytter ind i nybygget børnehave (5/5)            Oprensning af søen i Tistrup anlæg påbegyndt (november)            Gadelys i dele af Tistrup udskiftet med LED-lys (efterår)            Kloak renoveret i Rønneallé (december)            Cykelstien Hodde-Tistrup færdig i december</p>
<b>2017</b>	<p>Kildelunden solgt til Skamstrup Maskinstation.            Tistrup anlægssø oprenset og indviet.            Fjernvarmenettet i Søndergade renoveret.            Påbegyndt renovering omkring Letbæk sø.</p>
<b>2018</b>	<p>Tistrup byskov indviet i marts.            Tistrup kåret som årets landsby i Varde kommune.            Tistrup Autoservice flyttet fra Vardevej 47 til Vardevej 27 p. 1/7.            Renovering af fjernvarmenettet på Hasselvej.            Tegnestuen Øglen flyttet til Tistrup Torv 4 (1/10).            Michael Nørtoft startet VVS-forretning 1/4.            Brugsen etableret selvbetjeningsbutik med blomster og opbevaringssted "Elefantkasen" på Vardevej 47.            Tistrup Kirke genåbnet 24/12 efter renovering og installation af nyt varmeanlæg.</p>

## Tistrup by

	Tistrup Tømrer og Snedkerforretning ved Per Pedersen ophørt pr. 31/12.
<b>2019</b>	Omfartsvej syd om Tistrup, Thyrasvejs forlængelse over jernbanen til Yderikvej indviet 9. november. Udstykning af byggegrunde ved Yderikvej. Renovering af fjernvarmenettet på Askevej og Møllegårdsvej (sydlige del).
<b>2020</b>	Martha Thøstesen stopper frisørsalon. Nyt asfalt på Skolevej, Møllegade, Møllegårdsvej, Elmevej, Pilevej, Poppelvej, Hasselvej, Askevej, Akacievej, Ahornvej, Birkevej. Kima overtaget fabriksbygningerne på Kastanievej 3. Første grunde på Yderikparken solgt.